

som har et så nært forhold til den pågældende, at det vil være naturligt at orientere om sagen. Se nærmere om pligten til underretning betænkningen side 201 f.

De personer blandt de nærmeste, som ikke modtager underretning efter § 20, må selv reagere over for retten, hvis de ønsker at indtræde som part under sagen, jf. forslaget til retsplejelovens § 459, stk. 2, i det samtidig fremsatte forslag til ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven).

Efter *stk. 3*, som er ændret redaktionelt i forhold til lovudkastet i betænkningen, skal de, der har fået underretning efter *stk. 1* eller *2*, have underretning om statsamtets eller rettens afgørelse i sagen.

Bl.a. under hensyn til det skøn over, hvem der bør underrettes, der er tillagt statsamtet og retten, kan manglende opfyldelse af underretningspligten næppe bevirke, at værgemålet mister sin gyldighed.

Til § 21

Bestemmelsen afløser retsplejelovens § 462. Efter denne bestemmelse kan retten, såfremt den finder det sandsynliggjort, at der foreligger en umyndiggørelsesgrund, og der kan være væsentlig ulempe forbundet med at udsætte afgørelsen, indtil sagen er afsluttet, afsige en foreløbig kendelse om umyndiggørelse, jf. forslaget til retsplejelovens § 464 i det samtidig fremsatte forslag til ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven). Samtidig med kendelsens afsigelse beskikker retten en foreløbig væрге for den pågældende.

Bestemmelsen er i forhold til lovudkastet i betænkningen ændret således, at det svarende til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 462 udtrykkeligt fremgår, at det centrale er, at der træffes en materiel foreløbig afgørelse om værgemål, som den foreløbige væргеbeskikkelse knytter sig til.

Formålet med at videreføre en regel om foreløbige værgemål er at kunne afhjælpe et akut opstået behov for iværksættelse af et værgemål, herunder i forbindelse med ændringssager efter § 9, f.eks. hvis et § 5-værgemål på grund af en opstået mani ønskes suppleret med fratagelse af den retlige handleevne efter § 6, og der er behov for straks at afskære den, der er under værgemål, fra at handle på egen hånd.

Statsamtet eller retten kan selv tage initiativ til at træffe en foreløbig afgørelse, hvis der foreligger en anmodning om værgemål eller ændring heraf, og hvis der er øjeblikkeligt behov for det.

Kompetence til at træffe en foreløbig afgørelse om værgemål tilkommer statsamtet eller retten i overensstemmelse med de i lovforslaget fastsatte almindelige bestemmelser herom.

Betingelsen for at træffe en foreløbig afgørelse om værgemål er for det første, at statsamtet eller retten skønner, at betingelserne for et værgemål efter §§ 5–7 er opfyldt. Efter gældende ret kræves, at det skal findes sandsynliggjort, at der foreligger en

umyndiggørelsesgrund, jf. retsplejelovens § 462. Skønnet må udøves på grundlag af det materiale, der foreligger på det tidspunkt, hvor statsamtet eller retten skal træffe den foreløbige afgørelse. Som regel vil der til grund for en foreløbig afgørelse foreligge en lægeerklæring.

For det andet skal der være et øjeblikkeligt behov for, at der træffes en foreløbig afgørelse om værgemål.

Endelig er det en betingelse, at der verserer en sag om iværksættelse eller ændring af værgemål. En sag om ændring af værgemål kan være rejst af statsamtet i medfør af lovforslagets § 16, stk. 2, jf. § 9 og § 10.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 11 om foreløbig væргеbeskikkelse i en sag, hvor der allerede er iværksat værgemål efter §§ 5–7.

Det følger af *stk. 2*, at reglerne i §§ 18–20 ligesom de øvrige regler i kapitel 3 i princippet skal iagttages, inden der beskikkes en foreløbig væрге.

Reglerne i § 18, stk. 2 og 3, § 19 og § 20 skal dog kun følges i det omfang, det er foreneligt med den foreløbige afgørelses karakter. Heri ligger, at høring m.v. kan undlades, hvis hensynet til hurtigt at iværksætte værgemål findes vigtigere end hensynet til ved denne foreløbige afgørelse at overholde reglerne i §§ 18–20.

Af *stk. 3* fremgår, at foreløbige afgørelser, herunder foreløbige væргеbeskikkelser, efter *stk. 1* gælder, indtil der er truffet afgørelse eller afsagt dom i sagen efter §§ 5–7, eller indtil den foreløbige afgørelse ophæves. Ophøret indtræder straks ved domsafsigelsen, uden at ankefristen skal afventes. Hvis tilstanden ophører, inden statsamtet eller retten har færdigbehandlet den endelige værgemålssag, må statsamtet eller retten ophæve den foreløbige beslutning.

Går statsamtets afgørelse ud på, at der ikke er grundlag for at iværksætte værgemål, må byretten i givet fald, hvis sagen indbringes for retten i medfør af § 22, stk. 1, selv træffe en ny foreløbig afgørelse om værgemål, hvis betingelserne herfor skønnes opfyldt. Det samme kan landsretten under en ankesag.

Går statsamtets eller rettens afgørelse ud på, at der skal iværksættes et værgemål, får en sådan afgørelse virkning, selv om afgørelsen indbringes for retten eller kæres, jf. § 21, stk. 4, jf. § 22, stk. 4, hvorefter anmodning om prøvelse ikke har opsættende virkning.

Statsamtets foreløbige afgørelser efter *stk. 1* kan ifølge *stk. 4* indbringes for retten, som dels foretager en prøvelse af statsamtets foreløbige afgørelse efter § 21, dels færdigbehandler sagen. Ved prøvelsen af den foreløbige afgørelse finder bestemmelserne i § 22, stk. 2 og 3, om anmodning om indbringelse af statsamtets afgørelse for retten, sagens oversendelse samt afgørelsens virkning tilsvarende anvendelse.

Byrettens afgørelse i sager omfattet af § 21, stk. 1, vil som andre retlige afgørelser kunne indbringes for landsretten.

Det forudsættes, at såvel statsamtet som retten kan genoptage og omgøre eller ændre foreløbige af-